

La CENDROSA dels FRUITERS

La malaltia que anomenem “**cendrosa**” o “**oidi**” afecten en major o menor mesura a tots els fruiters, encara que **els problemes més greus i freqüents els podem comprovar en pomera i en presseguer.**

La **simptomatologia** és ben coneguda: presència de **taques blanquinoses, farinoses o pulverulentes en qualsevol de les parts vegetatives dels arbres**, des dels borrons fins als fruits.

Tanmateix, hi ha **diferències importants entre l'oidi de la pomera i el del presseguer**, puix que són produïts per paràsits diferents i afecten també de manera diversa a la fruita: són freqüents els prèsssecs i nectarines tacats de cendrosa, mentre que en les pomes no s'hi adverteixen normalment els símptomes.

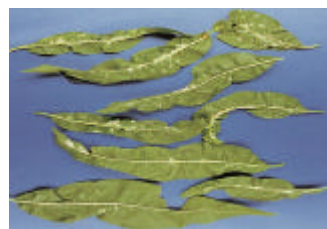
Els **punts en comú** els tenen en que **les cendroses es desenvolupen en l'exterior de la planta** (només els *haustoris* o filaments diferenciats, penetren i “arrelen” en els teixits sub-epidèrmics) i que són controlats pels mateixos tipus de fungicides.

Per altra banda, existeixen varietats de cada espècie amb diferent sensibilitat al paràsit, i per tant amb necessitats de control més o menys estrictes. Algunes nectarines i presseguers grocs de carn dura (els ara anomenats pavies) en poden resultar greument afectades. Entre les pomes, els grups Golden, Gala i Granny, resulten també especialment delicats.

L'OIDI en PRESSEGUERS i NECTARINES:

La cendrosa de presseguers i nectarines està ocasionada pel fong *Sphaeroteca pannosa* (que és la mateixa espècie que afecta els rosers). En algunes contrades se la coneix com a “taca blanca”, justament perquè aquest és el símptoma que apareix inicialment en el fruit jove.

Es conserva a l'hivern en forma de miceli en els brots que han estat afectats en la tardor anterior. Des d'aquests, la malaltia es dispersa afectant els fruits, en els quals produeix les taques de borra blanca característiques; afecta, per tant, els fruits des de que inicien el seu creixement fins que arriben a la fase d'enduriment del pinyol; a partir d'aquest moment, ja no hi ha més fruits afectats, i les noves infeccions tenen lloc sobre els brots terminals i tendres: hi apareixen unes zones

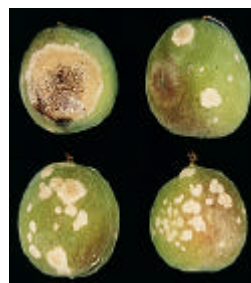

blanquinoses que van creixent i, posteriorment les fulles s'ondulen per les vores i enrogeixen. En aquests brots afectats hi passarà

l'hivern, i a la primavera següent recomençarà el cicle.

Les afeccions als brots tenen una importància relativa: només són molt perjudicials en plantacions joves o com a inòcul d'infeccions primàries en fruits que es produiran en la pròxima primavera.

Els atacs a la fruita, en canvi, en deprecien fortament el seu valor comercial i són doncs els que ocasionen danys econòmics directes.

El control ha de referir-se, principalment, a **evitar els danys a la fruita**. Complementàriament, **els tractaments es mantindran a finals d'estiu, per tal d'evitar una propagació que ocasionaria infeccions en la propera collita.**

El **període més sensible** i que cal protegir més acuradament, és el que va **des de la caiguda dels pètals** (i, especialment, del desprendiment del calze, o estat H) **fins que s'ha format el pinyol**. En les varietats que

en resulten habitualment més afectades, cal mantenir una protecció constant durant tota aquesta època.

L'OIDI en POMERA:

Està ocasionada pel fong *Podosphaera leucotricha* (que també afecta, ocasionalment, perers i codonyers), i **es desenvolupa principalment sobre brots tendres i fulles**, encara que de manera poc freqüent **pot donar també símptomes en la fruita** (a vegades, es produeixen uns *russetings* en forma de xarxa que són deguts a oidis que han afectat pomes acabades de quallar).

A partir del miceli que es conserva durant l'hivern entre les escates dels borrons dels brots terminals afectats (les típiques "puntes blanques"), l'oidi colonitza les fulles i els botons florals que es van obrint i desenvolupant. Les fulles d'aquests brots infectats creixen amb dificultat i amb deformacions, són més estretes del normal i es van recobrint d'un polsim blanquinós que és, precisament, el producte de les conídies que donaran lloc a infeccions secundàries.

Efectivament, **si no hi ha un bon control, la cendrosa dels brots es transporta a fulles situades en altres posicions**, en les quals apareixen també les taques enfarinades i

les deformacions del limbe. En aquesta situació, parlem d'infeccions secundàries.

Ens borrons infectats, on l'oidi manté la seva activitat fins la caiguda de les fulles, són els llocs on es conserva el paràsit a l'hivern i, com ja hem dit, des d'on s'inicien els nous atacs durant la primavera.

La pomera resulta ja afectada per l'oidi a partir de quan apareixen els botons de flor i s'inicia el desenvolupament foliar (estadis D-D₃), i la seva expansió queda normalment frenada en l'època de les altes temperatures estivals; quan arriben aquestes, la cendrosa ja s'ha tancat en les gemes i es guarda per a l'any vinent. El control hauria d'ésser principalment preventiu, per a dificultar les infeccions inicials i evitar els atacs secundaris.

FUNGICIDES per a CONTROLAR la CENDROSA dels FRUITERS:

En les nostres zones, de climes més secs que els d'altres regions productores, **la Cendrosa és una malaltia habitual i que manté un grau de risc elevat tots els anys**; altres fongs, com el Motejat, resulten virulents de tant en tant, quan es donen les condicions d'humitats primaverals elevades, però no suposen una amenaça constant (en la vinya es dona un cas semblant, i potser encara més exagerat, entre la permanent gravetat de la *cendrosa* o *malura* i la intermitència dels atacs de *mildiu*).

Disposem d'un gran nombre de substàncies actives amb activitat anti-oidi, encara que de fet moltes d'elles, els *triazols*, pertanyen a la mateixa família o grup. I, com sempre, resulta interessant emprar productes amb tipus d'acció diferents a fi de no crear resistències que dificultarien el control del paràsit.

Els **principals grups de productes** són els que segueixen, basats en una classificació presentada en el **Congrés de la IUPAC del 2002** que fa referència a la de la FRAC (Comité Activitat i Resistències dels Fungicides):

- **Grup A** : actuen sobre el procés respiratori i de producció d'energia cel·lular:
A1 - Sofre (**KUMULUS**)
A5 (Qol) - Kresoxim-metil (**STROBY**)
- **Grup B**: no hi ha antioidis
- **Grup C**: actuen sobre la biosíntesi dels lípids, principalment esterols:
C4b - Fluquinconazol (**CASTELAN**)
(triazols) - Hexaconazol (**DALTONEX**)
- Triadimenol (**SHAVIT**)
- **Grup D**: no hi ha antioidis
- **Grup E**: no hi ha antioidis
- **Grup F**: actuen sobre la biosíntesi dels àcids nucleïcs
F2b - Bupirimat (**NIMROD**)
- **Grup G** : actuen sobre la divisió cel·lular (hi ha els Benzimidazols, amb poc efecte antioidi)

Aconsellem posar atenció a les nostres recomanacions de tractament, en les quals procurem fer un ús racional i alternatiu de totes aquestes substàncies, buscant el màxim d'eficàcia amb el mínim risc de provocar resistències i, sempre, compatibilitzant el control dels paràsits amb el respecte mediambiental.